

2012

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ- ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ.

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2011

[Σημαντικότερο γεγονός για την Πορτογαλία, και καθοριστικό για τις οικονομικές εξελίξεις στη χώρα αυτή, ήταν η υπογραφή τον Μάιο 2011 Μνημονίου με το ΔΝΤ, την ΕΕ και την ΕΚΤ, οποίο περιελάμβανε βοήθεια ύψους 78 δις ευρώ, καθώς και την υποχρέωση περιορισμού του δημοσιονομικού ελλείμματός της και την εφαρμογή Προγράμματος αυστηρής λιτότητας]

Γραφείο Οικονομικών&Εμπορικών Υποθέσεων
Πρεσβεία της Ελλάδος στην Λισσαβώνα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η οικονομία της Πορτογαλίας και οι διμερείς ελληνο-πορτογαλικές οικονομικές-εμπορικές σχέσεις το 2011.	3
A ΜΕΡΟΣ: Η οικονομία της Πορτογαλίας το 2011.....	3
1. Εισαγωγή	3
1.1. Βασικά στοιχεία της πορτογαλικής οικονομίας.....	3
1.2. Δομή πορτογαλικής οικονομίας.....	4
2. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη.....	5
2.1. ΑΕΠ	5
2.2.Κρατικός Προϋπολογισμός.....	6
2.3. Δημόσιο Χρέος	7
2.4.Πληθωρισμός	8
2.5.Απασχόληση-Μισθοί	8
2.6. Ισοζύγιο πληρωμών	9
2.6.1. Εξωτερικό εμπόριο	9
2.6.2. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις.....	11
3. Ιδιωτικοποιήσεις-Μεταρρυθμίσεις	12
B ΜΕΡΟΣ: Οι διμερείς εμπορικές&οικονομικές σχέσεις Ελλάδος-Πορτογαλίας το 2011. ..	14
1. Διμερείς εμπορικές σχέσεις Ελλάδας-Πορτογαλίας.....	14
2.Επενδύσεις	19
2.1.Ελληνικές επενδύσεις στην Πορτογαλία	19
2.2.Πορτογαλικές επενδύσεις στην Ελλάδα	19
3. Επισκέψεις-Εκδηλώσεις	20
4.Λοιπά	20
5. Συμπεράσματα	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	21

Η οικονομία της Πορτογαλίας και οι διμερείς ελληνο-πορτογαλικές οικονομικές-εμπορικές σχέσεις το 2011.

Α ΜΕΡΟΣ: Η οικονομία της Πορτογαλίας το 2011

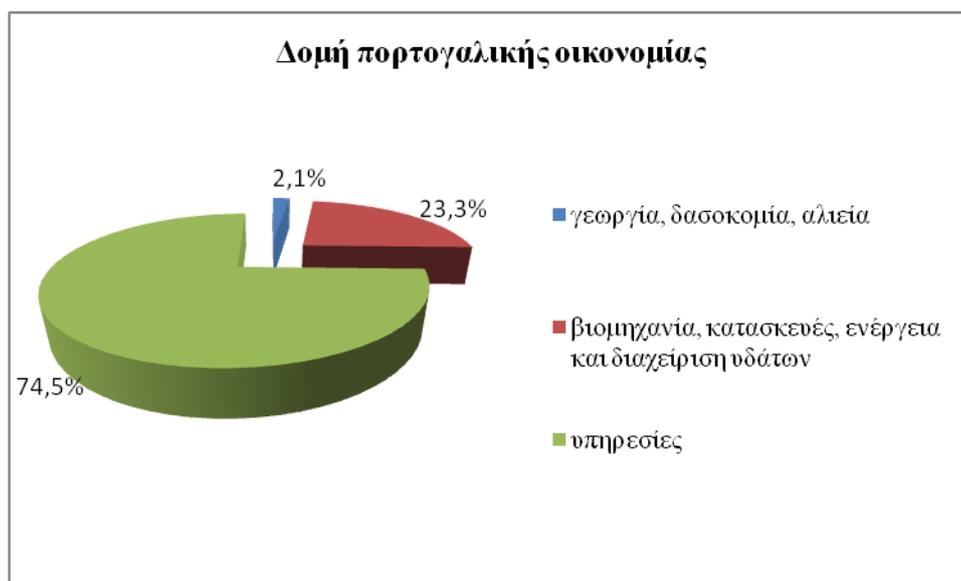
1. Εισαγωγή

1.1. Βασικά στοιχεία της πορτογαλικής οικονομίας

Επίσημη ονομασία		Δημοκρατία της Πορτογαλίας
Γεωγραφική έκταση	92.212 τετρ.χλμ	
Πληθυσμός (εκ.)	10,647 (2011)	
Ενεργός Πληθυσμός (εκ.)	5,543 (2011)	
κάτοικοι/τ.χλμ	115,4 (2010)	
πρωτεύουσα	Λισσαβόνα (2,1 εκ. κάτοικοι)	
Θρήσκευμα	Ρωμαιοκαθολικό	
Γλώσσα	Πορτογαλικά	
ΑΕΠ σε τιμές αγοράς (ευρώ)	171,112 δις (2011)	
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (ευρώ)	16.150 (2011)	

1.2. Δομή πορτογαλικής οικονομίας

Όπως και στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, όσον αφορά τη δομή της πορτογαλικής οικονομίας, το βασικότερο χαρακτηριστικό της τελευταίας δεκαετίας είναι η μεγέθυνση του τομέα των υπηρεσιών. Το 2011 η γεωργία, η δασοκομία και η αλιεία συνεισέφεραν μόλις κατά 2,1% στο ΑΕΠ (σε σύγκριση με 24% το 1960) απασχολώντας 9,9% του ενεργού πληθυσμού, ενώ η βιομηχανία, κατασκευές, ενέργεια και διαχείριση υδάτων συνεισέφεραν αντίστοιχα ποσοστά 23,3% και 27,3% στο ΑΕΠ και την απασχόληση. Το υπόλοιπο τμήμα της οικονομίας αφορά υπηρεσίες, σε ποσοστό 74,5% επί του ΑΕΠ, όπου απασχολείται το 62,8% του εργατικού δυναμικού της χώρας.

Πέρα από την αύξηση του τομέα των υπηρεσιών, σημαντικές αλλαγές συντελέστηκαν στον τομέα της μεταποίησης, ο οποίος εκσυγχρονίστηκε με την ενσωμάτωση τεχνολογιών και την σταδιακή αντικατάσταση της παραδοσιακής μεταποιητικής βιομηχανίας από νέους κλάδους που συνεισέφεραν στην ανάπτυξη της πορτογαλικής οικονομίας, όπως βιομηχανία αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ηλεκτρονικών, ενέργειας, φαρμάκων, καθώς και νέες τεχνολογίες.

Σημειώνεται ότι στην αύξηση του κλάδου των υπηρεσιών συμβάλλει κατά πολύ η γεωγραφική θέση και το ήπιο μεσογειακό κλίμα, που έχουν δώσει ώθηση στην πορτογαλική τουριστική βιομηχανία.

Στον τομέα της ενέργειας, ιδιαίτερα αναπτυγμένος είναι ο κλάδος των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Πορτογαλίας, το 2011 η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανήλθε σε ποσοστό 25,1% επί του συνόλου της καταναλισκόμενης ενέργειας στη χώρα. Για κάθε ώρα κατανάλωσης ενέργειας τα 15 λεπτά προέρχονται από ανανεώσιμες, εκ των οποίων τα 11 λεπτά αφορούν αιολική ενέργεια. Η αύξηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συντέλεσε στην εξοικονόμηση 721 εκ. ευρώ από εισαγωγές καυσίμων και 102 εκ. ευρώ σε άδειες εκπομπών CO₂.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, παράλληλα με την επίσημη οικονομία, λειτουργεί και η παραοικονομία, η οποία εμφανίζει επεκτατική τάση, φθάνοντας ποσοστά πολύ υψηλά για τις αναπτυγμένες οικονομίες. Σύμφωνα με έρευνα του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Πόρτο, το 2010 η παραοικονομία ανήλθε σε ποσοστό 26,5% επί του ΑΕΠ, 2,5 ποσοστιαίες μονάδες άνω του αντίστοιχου μεγέθους το 2009. Στο ποσοστό αυτό συνεισφέρουν κυρίως κλάδοι της γεωργίας και των υπηρεσιών, με προεξέχουσες την εστίαση, πώληση ενδυμάτων και τις κατασκευές.

2. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

Από το τέλος του 2009, η σταδιακή ανάκαμψη της διεθνούς ζήτησης και των οικονομιών των εμπορικών εταιρών της Πορτογαλίας, επέτρεψε την επάνοδο σε θετικούς δείκτες και στην πορτογαλική οικονομία, η οποία κατέγραψε ανάπτυξης της τάξης του 1,4% το 2010, κυρίως χάρις στην ανάκαμψη των εξαγωγών. Ωστόσο, η εξάπλωση της κρίσης χρέους στην ευρωζώνη από το 2010 επιδείνωσε τις συνθήκες πρόσβασης στις χρηματαγορές για την Πορτογαλία, η οποία ήδη βρισκόταν σε επιβαρυνμένη κατάσταση λόγω υψηλού εξωτερικού χρέους, στασιμότητας και υψηλών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο συνδυασμός των παραγόντων αυτών έθεσε μη βιώσιμα τα δημόσια οικονομικά της χώρας, καθιστώντας αναπόφευκτη την προσφυγή στον μηχανισμό στήριξης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ε.Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και την υπογραφή τον Μάιο 2011 Μνημονίου, το οποίο περιελάμβανε βοήθεια ύψους 78 δις ευρώ, καθώς και την υποχρέωση περιορισμού του δημοσιονομικού ελλείμματος σε 5,9% το 2011, σε 4,5% το 2012 και 3% το 2013, μέσω εφαρμογής αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας.

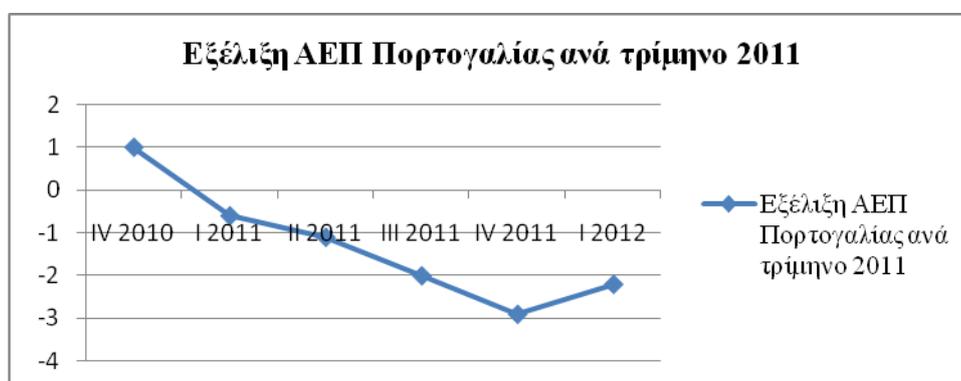
2.1. ΑΕΠ

Η εφαρμογή του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής είχε σημαντικές συνέπειες στην κατανάλωση και την επένδυση με αποτέλεσμα την συρρίκνωση το 2011 της πορτογαλικής οικονομίας κατά 1,6%, ενώ αναμένεται περαιτέρω επιδείνωση της ύφεσης το 2012 σε επίπεδα του 3,3%, και οριακή ανάκαμψη προβλέπεται από το 2013.

Η εξέλιξη της ύφεσης ανά τρίμηνο το 2011 είχε ως εξής:

ΑΕΠ μεταβολή %	2010	2011	4 ^ο τρίμηνο 2010	1 ^ο τρίμηνο 2011	2 ^ο τρίμηνο 2011	3 ^ο τρίμηνο 2011	4 ^ο τρίμηνο 2011	1 ^ο τρίμηνο 2012
	1,4	-1,6	1,0	-0,6	-1,1	-2,0	-2,9	-2,2

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Καθοριστική για το επίπεδο της ύφεσης που κατεγράφη ήταν η μείωση της εσωτερικής ζήτησης κατά 6,2%, και κυρίως η μείωση των επενδύσεων κατά 14%, καθώς και η συρρίκνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 4% και της δημόσιας κατανάλωσης κατά 3,8%. Αντίθετα, θετική ήταν η συνεισφορά της εξωτερικής ζήτησης επί της εξέλιξης του ΑΕΠ, η οποία αυξήθηκε κατά 4,6% λόγω της μείωσης των εισαγωγών και της επιβράδυνσης του ρυθμού αύξησης των εξαγωγών.

Ο δείκτης οικονομικής δραστηριότητας μειώθηκε σε 0,5%, η βιομηχανική παραγωγή συρρικνώθηκε κατά 1,9% και ο όγκος πωλήσεων κατά 3,5%. Η μεγαλύτερη συρρίκνωση κατεγράφη στον τομέα των κατασκευών (-10,7%), ενώ ο δείκτης εμπορίου υπηρεσιών κατέγραψε πτώση κατά 6,9%.

Συμβολή στην διαμόρφωση του ΑΕΠ

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Εσωτερική ζήτηση	-0,3	-2,1	3,1	1,5	0,9	2,2	1,0	-3,6	0,9	-6,2
Εξωτερική ζήτηση	1,0	1,2	-1,5	-0,8	0,5	0,2	-1,0	0,6	0,5	4,6
μεταβολή ΑΕΠ %	0,7	-0,9	1,6	0,8	1,4	2,4	0,0	-2,5	1,4	-1,6

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

2.2.Κρατικός Προϋπολογισμός

Το 2011, το δημοσιονομικό έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε 7,2δισ ευρώ (4,2% επί του ΑΕΠ), μειωμένο κατά 9,6 δισ ευρώ, σε σχέση με το 2010. Την ίδια περίοδο το πρωτογενές έλλειμμα μειώθηκε σε 640 εκ. (0,4% επί του ΑΕΠ), έναντι 12δισ το προηγούμενο έτος. Τα κρατικά έσοδα κατέγραψαν αύξηση κατά 6,8%, κυρίως χάρις στην αύξηση των εσόδων από εισπραξη φόρων και εισφορών κατά 4,4%, και την αύξηση κατά 8,3% των μη φορολογικών εσόδων. Συγκεκριμένα, στην αύξηση των εισπράξεων από άμεσους φόρους (+10,4%) συνέβαλε η επιβολή έκτακτης εισφοράς, ενώ οι εισπράξεις ΦΠΑ αυξήθηκαν κατά 7%. Την ίδια περίοδο, οι συνολικές και πρωτογενείς κρατικές δαπάνες κατέγραψαν μείωση κατά 5,5% και 7,8% αντίστοιχα, χάρις στη μείωση κατά 7,5% των λειτουργικών δαπανών γενικής διοίκησης και την περικοπή κατά 8,2% των μισθών. Επισημαίνεται ότι η υπερκάλυψη του στόχου 5,9% για το δημοσιονομικό έλλειμμα επετεύχθη κατόπιν της λήψης έκτακτων εισπρακτικών μέτρων τον Δεκέμβριο 2011, και συγκεκριμένα τη μεταβίβαση αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων των τραπεζών, ύψους 5,6 δισ ευρώ, στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός για το 2012 προβλέπει έλλειμμα της τάξης του 4,5%.

Εκτέλεση προϋπολογισμού 2005-2011 % ΑΕΠ

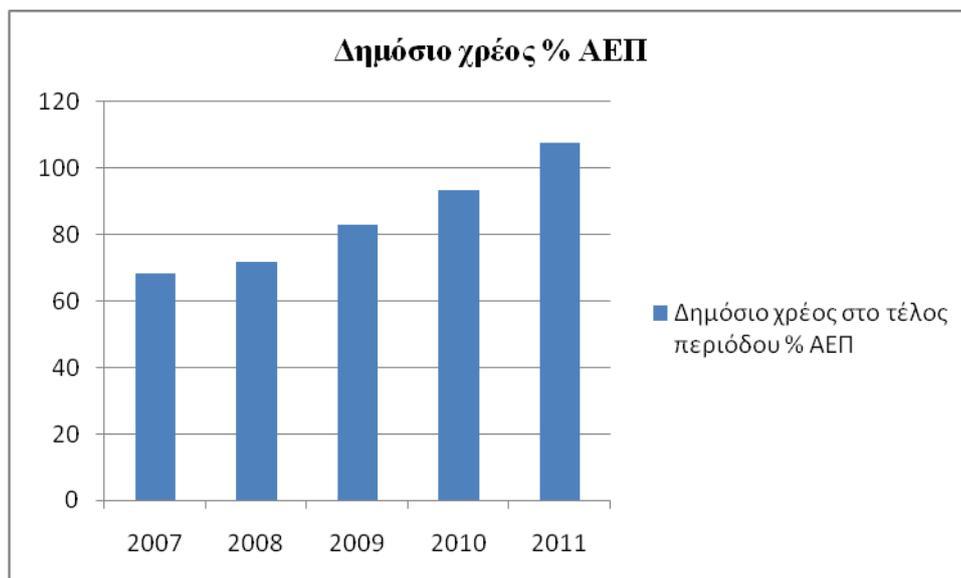
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Έσοδα	39,9	40,5	41,1	41,1	39,6	41,4	44,7
Δαπάνες	45,8	44,5	44,3	44,7	49,7	51,2	48,9
Δημοσιονομικό έλλειμμα	-5,9	-4,1	-3,1	-3,6	-10,2	-9,8	-4,2
Πρωτογενές Έλλειμμα	-4	-1,8	-0,2	-0,6	-7,3	-7	-0,4
Ανάπτυξη	0,8	1,4	2,4	0,0	-2,5	1,4	-1,6

Πηγή: Banco de Portugal

2.3. Δημόσιο Χρέος

Το **δημόσιο χρέος** εκτιμάται στο τέλος του 2011 σε 107,8% επί του ΑΕΠ, έναντι 93,3% το προηγούμενο έτος. Η Ε.Επιτροπή προβλέπει περαιτέρω αύξηση το 2012 σε 111% επί του ΑΕΠ.

	2007	2008	2009	2010	2011
Δημόσιο χρέος στο τέλος περιόδου % ΑΕΠ	68,3	71,6	83,1	93,3	107,8
Μεταβολή ετήσια %	-1	3,3	11,5	10,3	14,4

Το 2011 η Moody's και η Fitch υποβάθμισαν την **πιστοληπτική ικανότητα** της Πορτογαλίας στην κατηγορία «junk», με αξιολογήσεις Ba2 και BB+, αντίστοιχα. Το πρώτο δεκαπενθήμερο Ιανουαρίου 2012 ακολούθησε και η Standard&Poor's με υποβάθμιση κατά δύο βαθμίδες της πορτογαλικής οικονομίας σε BB.

[Σημειώνεται ότι σημαντική επιδείνωση κατεγράφη το 2011 στα οικονομικά των δημοσίων επιχειρήσεων, οι ζημίες των οποίων ανήλθαν σε 1,5 δις ευρώ, διογκωμένες κατά 38,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, με αποτέλεσμα την αύξηση του χρέους τους σε 30 δις ευρώ. Πολλές από τις δημόσιες επιχειρήσεις δε, ξεπέρασαν το ανώτατο όριο ετήσιας αύξησης του χρέους τους, το οποίο είχε ορισθεί σε 6%.

Η χειρότερη επίδοση κατεγράφη στον τομέα των μεταφορών, με ζημία της τάξης των 1,367 δις ευρώ, ήτοι 90% του συνόλου. Μεταξύ των δημοσίων εταιρειών μεταφορών και συγκοινωνιών, την χειρότερη επίδοση κατέγραψε το Μετρό Λισσαβόνας με ζημία άνω των 600 εκ. ευρώ, αυξημένη κατά 82,3% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, και το Μετρό του Πόρτο με ζημίες 376,3 δις ευρώ, περιορισμένες, ωστόσο, σε σύγκριση με το 2010, κατά 20,4%. Κέρδη, αντίθετα, εμφάνισαν λίγες δημόσιες επιχειρήσεις, μεταξύ αυτών τα Πορτογαλικά Ταχυδρομεία και το Δημοσιογραφικό Πρακτορείο Lusa.]

2.4. Πληθωρισμός

Η μέση ετήσια τιμή του πληθωρισμού για το 2011 κυμάνθηκε σε 3,6%, λόγω της αύξησης του ανώτατου συντελεστή ΦΠΑ από 21% σε 23% και της μεταφοράς πολλών ειδών χαμηλού συντελεστή στον υψηλό, καθώς και της αύξησης των τιμών ενέργειας. Ιδιαίτερα επιβαρύνθηκε ο δείκτης τιμών τον Οκτώβριο 2011, οπότε εφαρμόστηκε στην τιμή φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας ΦΠΑ 23% έναντι 6% έως τότε.

%	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Σύνολο	3,7	3,3	2,5	2,1	3,0	2,4	2,7	-0,9	1,4	3,7	3,2	0,9
Σύνολο χωρίς ενεργειακά	3,9	3,1	2,3	1,4	2,5	2,3	2,2	-0,2	0,3			
Σύνολο χωρίς επεξεργ. διατροφής	4,5	3,3	2,6	1,7	2,4	2,2	2,5	0,3	0,3	2,4		
Αγαθά	2,4	2,4	1,6	1,9	3,2	2,2	2,4	-2,4	1,7	4,4		
Τρόφιμα	1,9	2,6	1,4	0,1	3,6	2,8	4,2	-2,5	0,4	3		
Μη επεξεργασμένα	0,2	2,1	0,0	-0,5	3,2	3,0	0,6	-4,3	0,7	2,9		
Επεξεργασμένα	3,8	3,1	2,8	0,8	4,1	2,6	8,1	-0,9	0,2	3,1		
Βιομηχανικά	2,7	2,4	1,8	2,8	3,0	1,9	1,4	-2,3	2,4	5,2		
Μη ενεργειακά	3,1	1,8	0,8	1,0	1,5	1,4	-0,2	-0,8	-0,7	1,4		
Ενεργειακά	1,2	4,9	5,4	10,0	8,1	3,5	6,6	-8,0	9,5	12,8		
Υπηρεσίες	5,9	4,6	3,9	2,5	2,7	2,8	3,1	1,3	1,0	2,4		

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

2.5. Απασχόληση-Μισθοί

Η εφαρμογή του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής είχε σημαντικές επιπτώσεις στην απασχόληση, οποίες επιδεινώθηκαν κατά το τελευταίο τρίμηνο 2011. Η απασχόληση μειώθηκε κατά μέσο όρο το 2011 κατά 2,8%, ενώ η ανεργία αυξήθηκε σε όλες τις κατηγορίες εργατικού δυναμικού, αγγίζοντας πάνω από 706.000 εργαζομένους. Το μέσο ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 1,9%, και η ανεργία ανήλθε το τέλος του έτους σε 12,7%. Η ανεργία στους νέους 15-24 εκτοξεύθηκε σε 30,1%, ενώ με κριτήριο το φύλο μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας καταγράφονται στις γυναίκες (13,1%) έναντι των ανδρών (12,4%).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Πληθυσμός	0,6	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	0,09
Ενεργός πληθυσμός	0,5	1,0	0,7	0,5	0,3	-0,7	0,0	-0,7
Συνολική απασχόληση	0,1	0,0	0,7	0,2	0,5	-2,8	-1,5	-2,8
Απασχόληση ιδιωτ. τομέα	-0,3	-0,5	0,4	0,1	0,6	-3,2	-1,7	-
Ανεργία	6,7	7,6	7,7	8,0	7,6	9,5	10,8	12,7

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Διαθέσιμο εισόδημα ιδιωτών (ποσοστιαία ονομαστική αύξηση)

	2009	2010	2011
Ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα	-0,4	3,1	-1
Πραγματική ιδιωτική κατανάλωση	-2,4	2,1	-4
Αποταμίευση	10,9	10,2	9,7
Δείκτης Κόστους Εργασίας	-	1,4	-0,3
Τεκμαρτός μισθός	2,8	2,1	1,2

Πηγή: Banco de Portugal

2.6. Ισοζύγιο πληρωμών

-Το 2011 οι καθαρές ανάγκες της Πορτογαλίας για χρηματοδότηση από το εξωτερικό, όπως αυτές αντικατοπτρίζονται στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών + ισοζυγίου κεφαλαίου ανήλθαν σε 8,9δισ ευρώ (5,2% επί του ΑΕΠ), διατηρώντας την πτωτική τάση της τελευταίας τριετίας, κυρίως χάρις στις βελτιούμενες επιδόσεις στο ισοζύγιο αγαθών (συρρίκνωση εμπορικού ελλείμματος σχεδόν κατά 25%). Ανωτέρω είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση σε 9,4 δισ ευρώ του ελλείμματος ισοζυγίου χρηματοοικονομικών συναλλαγών (5,5% επί του ΑΕΠ).

-Βελτίωση κατεγράφη στην διεθνή επενδυτική θέση της Πορτογαλίας, η οποία μειώθηκε σε -177,2 δισ ευρώ (103,6% επί του ΑΕΠ), βελτιωμένη κατά 3,6ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ 2009-4μηνο 2012

(σε εκ. ευρώ)	2009	2010	2011	α'4μηνο 2011	α'4μηνο 2012
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-18.402	-17.225	-11.024	-4.097	-1.413
Αγαθά	-17.794	-18.195	-15.290	-5.168	-2.852
Υπηρεσίες	5.985	6.712	7.744	1.763	2.044
Εισοδήματα	-8.728	-7.939	-8.573	-1.812	-1.624
Τρέχουσες μεταβιβάσεις	2.135	2.198	2.995	1.119	1.020
Ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων	1.393	1.941	2.124	416	715
Ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών	17.486	15.554	9.490	3.673	359
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών+ισοζύγιο κεφαλαίου	-17.009	-15.284	-8.900	-3.682	-698

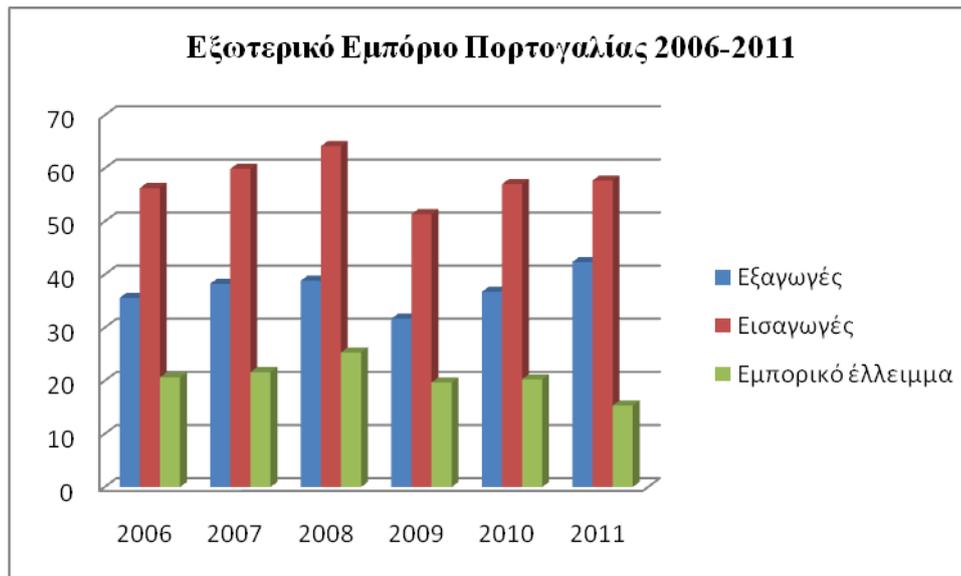
Πηγή: Banco de Portugal

2.6.1. Εξωτερικό εμπόριο

Η τάση ανάκαμψης των πορτογαλικών εξαγωγών το 2010 διατηρήθηκε και το 2011, οπότε σημειώθηκε αύξηση των εξαγωγών προϊόντων κατά 15,3%, ενώ η αύξηση των εισαγωγών αγαθών περιορίστηκε σε 1,2%, με αποτέλεσμα την συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος κατά 24%, σε 15,3 δισ ευρώ έναντι 18,2 δισ την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, ανεβάζοντας το ποσοστό κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές σε 73,4%.

Εξωτερικό Εμπόριο Πορτογαλίας 2005-2011 (σε χιλιάδες ευρώ)							
	Μεταβολή % 2011/2010	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Εξαγωγές	15,29	42.384.352	36.762.238	31.696.763	38.847.346	38.294.061	35.640.473
Εισαγωγές	1,19	57.729.731	57.053.114	51.378.500	64.193.885	59.926.542	56.294.640
Εμπορικό έλλειμμα	-24,37	15.345.379	20.290.876	19.681.737	25.346.539	21.632.481	20.654.167

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Η σύνθεση των εμπορικών εταίρων της Πορτογαλίας παρέμεινε εν πολλοίς αμετάβλητη. **Βασικοί προμηθευτές** παραμένουν η Ισπανία, η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία. Το ποσοστό εισαγωγών από χώρες της ΕΕ επί του συνόλου μειώθηκε από 75,3% σε 72,9%, καθώς αυξήθηκαν κατά 13% οι εισαγωγές από τρίτες χώρες. Οι εισαγωγές αφορούσαν κυρίως, κατά φθίνουσα σειρά κατ' αξία εισαγωγών, τις κατηγορίες ορυκτών καυσίμων, μηχανών και συσκευών, οχημάτων και λοιπού υλικού μεταφορών, χημικά και αγροτικά προϊόντα. Εάν εξαιρέσουμε τα καύσιμα, την μεγαλύτερη αύξηση μεταξύ των ανωτέρω κατηγοριών κατέγραψαν οι εισαγωγές αγροτικών προϊόντων (+11,2%) και χημικών (5,3%).

Όσον αφορά τους **βασικούς πελάτες** της Πορτογαλίας, η Ισπανία παραμένει με ποσοστό 25% ο βασικός προορισμός των πορτογαλικών εξαγωγών, ενώ ακολουθεί η Γερμανία, η Γαλλία και η Αγκόλα. Το 73,8% των πορτογαλικών εξαγωγών κατευθύνθηκε σε χώρες της ΕΕ, κυρίως Ισπανία, Γερμανία και Γαλλία. Οι πορτογαλικές εξαγωγές αφορούσαν, κυρίως, μηχανές και συσκευές (19,7%), ορυκτά-καύσιμα (18,2%), κοινά μέταλλα (7,8%), τρόφιμα (6,5%), οχήματα και υλικό μεταφορών (6%) και πλαστικά-ελαστικά (4,5%).

Οι εξαγωγές προς κοινοτικές χώρες αυξήθηκαν κατά 13,9%, ενώ οι εξαγωγές προς Τρίτες Χώρες κατέγραψαν μεγαλύτερη αύξηση της τάξης του 19,5%. Όσον αφορά τις χώρες πελάτες της πορτογαλικής οικονομίας, επισημαίνεται η αύξηση των εξαγωγών προς την Γερμανία κατά 20,4%, ενώ οι εξαγωγές προς την Ισπανία (τον σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Πορτογαλίας) αυξήθηκαν σε ποσοστό κατώτερο του μέσου όρου, ήτοι 7,9%.

Η οριακή αύξηση των εισαγωγών οφείλεται κυρίως στην μείωση κατά 2,3% των εισαγωγών από κοινοτικές χώρες και κυρίως την Γερμανία (-10,1%). Τα εισαγόμενα προϊόντα κοινοτικής προέλευσης αντικαταστάθηκαν από εισαγωγές από Τρίτες Χώρες, οι οποίες κατέγραψαν αύξηση κατά 12,5%.

Με βάση τελευταία διαθέσιμα στοιχεία α' τριμήνου 2012, οι πορτογαλικές εξαγωγές εμφανίζουν αύξηση κατά 13%, ενώ οι εισαγωγές συρρικνώθηκαν κατά 3%, με αποτέλεσμα την περαιτέρω αύξηση του ποσοστού κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές σε 81%. Επίσης, επιβεβαιώνεται η τάση στροφής προς τις αγορές Τρίτων Χωρών, τόσο ως πελάτες, όσο και ως προμηθευτές. Η κρίση στις χώρες της ευρωζώνης και η μείωση της ζήτησης εκ μέρους του σημαντικότερου εμπορικού εταίρου της Πορτογαλίας, της Ισπανίας, είχε ως αποτέλεσμα

την μείωση των πορτογαλικών εξαγωγών στην Ισπανία κατά 3,2% και την αύξηση των πορτογαλικών εξαγωγών προς κοινοτικές χώρες συνολικά μόλις κατά 4,2%.

Εξωτερικό Εμπόριο Τρίμηνο 2012

	Μεταβολή α' τρίμηνο 2012-2011
Εξαγωγές	12%
ΕΕ	4,2%
Τρίτες Χώρες	31,9%
Εισαγωγές	-3%
ΕΕ	-8,3%
Τρίτες Χώρες	14,3%

2.6.2. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Την τελευταία πενταετία, οι **ακαθάριστες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις που εισρέουν στην πορτογαλική οικονομία** ακολουθούν αυξητική τάση κυμαινόμενες μεταξύ 30-40 δις ευρώ και προορίζονται σε τομείς έντασης τεχνολογίας και καινοτομίας, το προϊόν των οποίων απευθύνεται σε αγορές του εξωτερικού. Το 2011 οι ακαθάριστες άμεσες ξένες επενδύσεις κυμάνθηκαν στα επίπεδα του 2010, ανερχόμενες σε 39,26 δις ευρώ, ενώ οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ανήλθαν σε 7,4δις ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 272,5%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το απόθεμα άμεσων ξένων επενδύσεων στο τέλος 2011 ανερχόταν σε 84,3 δις ευρώ, αυξημένο κατά 0,8% σε ετήσια βάση.

Κύριοι τομείς προσέλκυσης ξένων επενδύσεων είναι το χονδρικό και λιανικό εμπόριο (38,9%), χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες 22,3%, καθώς και η μεταποίηση 21%.

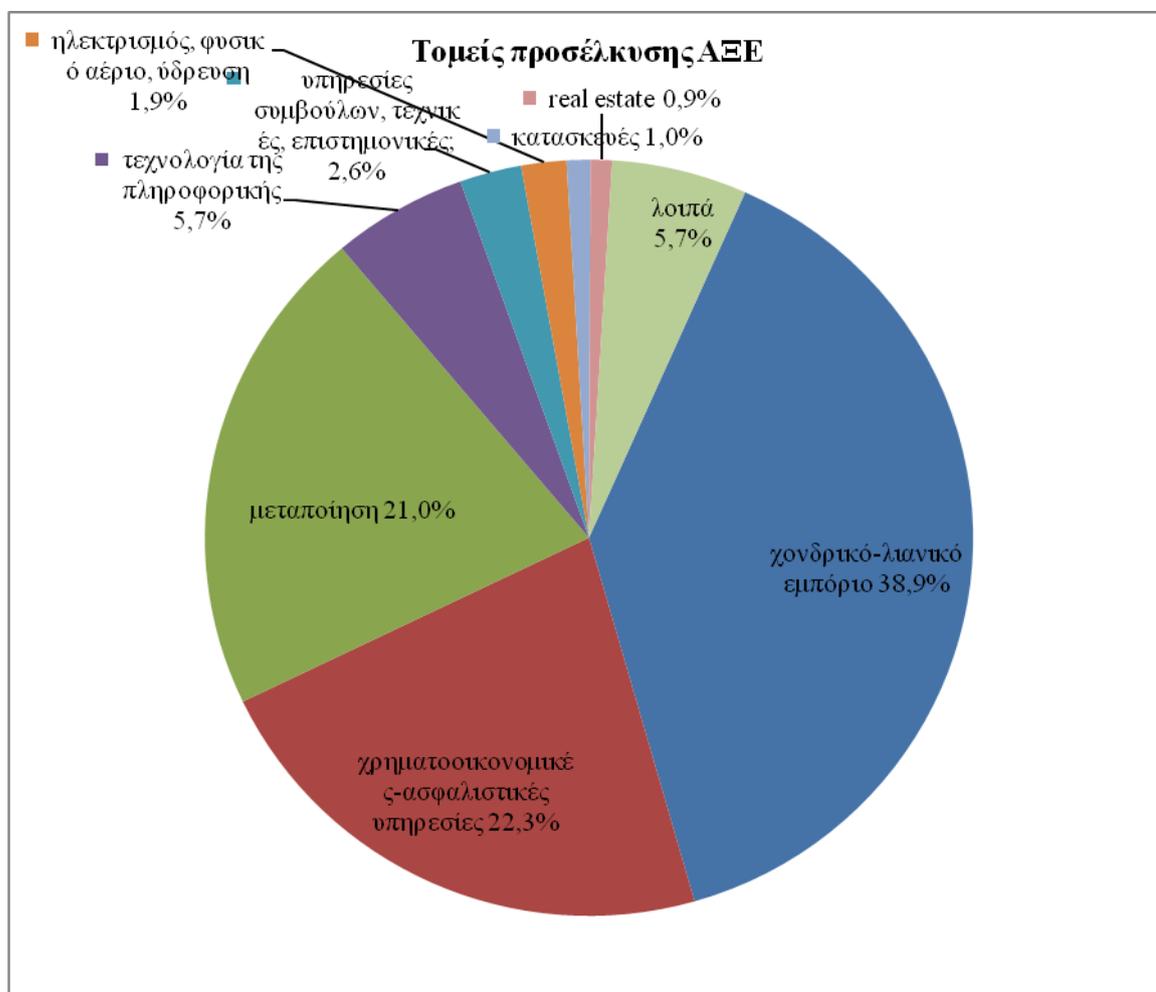
Η πλειοψηφία των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Πορτογαλία προέρχεται από την ΕΕ, σε ποσοστό 90,6%, ενώ μόλις το 9,4% προέρχεται από τρίτες χώρες. Η Ολλανδία, η Ισπανία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι οι σημαντικότεροι επενδυτές, ενώ από μη κοινοτικές χώρες μόνο η Ελβετία και οι ΗΠΑ συγκαταλέγονται στους 10 μεγαλύτερους επενδυτές στην Πορτογαλία.

Κατά την τελευταία πενταετία, οι **ακαθάριστες επενδύσεις της Πορτογαλίας στο εξωτερικό** κυμαίνονται σε 8-16 δις ευρώ, κυρίως προς Ισπανία και Βραζιλία. Το 2011 οι ακαθάριστες πορτογαλικές άμεσες ξένες επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 60% σε 15,6δις ευρώ. Οι καθαρές πορτογαλικές άμεσες ξένες επενδύσεις αυξήθηκαν την ίδια περίοδο κατά 260,7%, σε 9,1δις ευρώ, καταγράφοντας εντυπωσιακή ανάκαμψη σε σχέση με την επίδοση του 2010 (-5,7εκ. ευρώ). Το απόθεμα των πορτογαλικών ΑΞΕ τον Δεκέμβριο 2011 ανερχόταν σε 52,6δις ευρώ, αυξημένο κατά 5,3% σε ετήσια βάση.

Οι πορτογαλικές εταιρείες εξακολούθησαν να επενδύουν στο εξωτερικό κυρίως στους τομείς χρηματοοικονομικών-ασφαλιστικών υπηρεσιών (82,2%) με την Ολλανδία τον βασικό προορισμό σε ποσοστό 73%. Ακολουθεί η Ισπανία (9,2%), η Βραζιλία (3,6%), η Αγκόλα (1,6%), η Πολωνία, οι ΗΠΑ, το Λουξεμβούργο, κλπ.

Σημειώνεται ότι το ποσοστό πορτογαλικών επενδύσεων στην Ολλανδία αυξήθηκε από 21% σε 73% μέσα σε έναν χρόνο, κυρίως στους κλάδους βιομηχανίας και τηλεπικοινωνιών, λόγω του ευνοϊκότερου φορολογικού καθεστώτος της Ολλανδίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία πρώτου δεκαμήνου 2011, οι πορτογαλικές άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ολλανδία ξεπέρασαν τα 6,5 δις ευρώ, μέγεθος οκταπλάσιο σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Στο πλαίσιο αυτό, αίσθηση και αντιδράσεις προκάλεσε στην

πολιτική και επιχειρηματική ζωή της Πορτογαλίας η πώληση 56% του κεφαλαίου της Jeronimo Martins στην θυγατρική της στην Ολλανδία και η εκεί μεταφορά της έδρας του Ομίλου, στον οποίο ανήκει μια εκ των μεγαλύτερων αλυσίδων σουπερμάρκετ της Πορτογαλίας.

3. Ιδιωτικοποιήσεις-Μεταρρυθμίσεις

Εντός του 2011 η κυβέρνηση προχώρησε στην εκχώρηση κρατικών πλειοψηφικών μεριδίων της εταιρείας παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας EDP (στην κινεζική Three Gorges), και της τράπεζας BPN (στην αγκολέζικη BIC), αρχές 2012 εκχωρήθηκε το 40% της REN (διανομή ηλεκτρικής ενέργειας) στην κινεζική State Grid (25%) και την Oman Oil (15%), ενώ έχουν ήδη προαναγγελθεί ιδιωτικοποιήσεις της TAP (αερομεταφορές), GALP (υδρογονάνθρακες), CTP Carga (σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές), ANA (διαχείριση αεροδρομίων), CTT (ταχυδρομείο), και εξετάζεται η μερική πώληση ποσοστών συμμετοχής σε RTP (κρατική τηλεόραση) και Aguas de Portugal (υδροδότηση).

Λοιπές μεταρρυθμίσεις-εξελίξεις

- τροποποίηση του νόμου περί πτωχεύσεως χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων,
- κατάργηση Ελεύθερης Οικονομικής Ζώνης Santa Maria στις Αζόρες,

- τροποποίηση του νόμου που αφορά τα ενοικιοστάσια και απελευθέρωση του ύψους των ενοικίων,
- επιβολή μέτρων περιορισμού δαπανών:
μείωση μισθών δημοσίων υπαλλήλων, κατάργηση των επιδομάτων Χριστουγέννων και αδείας, το 2012 και 2013, για τους δημοσίους υπαλλήλους με μισθό άνω των 1000 ευρώ και του ενός επιδόματος για εκείνους με αποδοχές έως 1000 ευρώ, κατάργηση των επιδομάτων Χριστουγέννων και αδείας των συνταξιούχων με μηνιαίες αποδοχές άνω των 1500 ευρώ, μείωση από 25-50% των αποζημιώσεων για υπερωρίες, πάγωμα συντάξεων, μισθών, προαγωγών και άλλων υπηρεσιακών μεταβολών που συνεπάγονται μισθολογικές αυξήσεις, διπλασιασμός του ετήσιου ρυθμού μείωσης των δημοσίων υπαλλήλων σε 2%, μέσω συνταξιοδοτήσεων, προγράμματος εθελουσίας εξόδου και παγώματος των προσλήψεων στο ελάχιστο,
- Φορολογικά μέτρα:
αύξηση από 6% σε 23% του ΦΠΑ για σειρά προϊόντων, όπως μη βασικά προϊόντα διατροφής και θεάματα, αύξηση του ΦΠΑ στην εστίαση από 13 σε 23%, αύξηση φόρου αυτοκινήτων και καπνού, μείωση σειράς φοροαπαλλαγών, με διατήρηση εκτός φορολογητέου εισοδήματος επιδομάτων ανεργίας, νοσηλείας και μητρότητας, αύξηση φορολόγησης για κινήσεις κεφαλαίων προς υπεράκτιες εταιρείες, αύξηση φορολογικών κλιμάκων για νομικά και φυσικά πρόσωπα, αύξηση του ανώτατου φορολογικού συντελεστή φυσικών προσώπων κατά 2,5 μονάδες σε 49%, για εισοδήματα άνω των 150.000 ευρώ, αύξηση ανώτατου φορολογικού συντελεστή επί των κερδών κατά 3 μονάδες, σε 31%, για εταιρείες με κέρδη άνω του 1,5 εκ. ευρώ, μείωση φορολογικών απαλλαγών και ελαφρύνσεων, επιβολή έκτακτης εισφοράς σε εισοδήματα άνω του βασικού μισθού (485 ευρώ),
- αύξηση του ωραρίου εργασίας σε ιδιωτικό τομέα κατά μισή ώρα ημερησίως, δηλαδή από 38,2 ώρες/εβδομάδα σε 40,7, κατάργηση τεσσάρων επίσημων αργιών, κίνητρα για επαναπατρισμό κεφαλαίων.
- εφαρμογή προγράμματος μείωσης και μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, το οποίο περιλαμβάνει την κατάργηση 137 οργανισμών του δημοσίου τομέα (ήτοι συρρίκνωση του δημοσίου κατά 38%), κατάργηση 23 γενικών διευθύνσεων, 19 κρατικών ιδρυμάτων, 19 συμβουλευτικών οργάνων και 6 γενικών γραμματειών, 1712 διευθυντικών θέσεων, καθώς και τη δημιουργία, μέσω συγχωνεύσεων, 25 νέων διοικητικών δομών.
- μεταφορά αποθεματικών ασφαλιστικών ταμείων πορτογαλικών τραπεζών στον προϋπολογισμό της Κεντρικής Κυβέρνησης.

Β' ΜΕΡΟΣ: Οι διμερείς εμπορικές & οικονομικές σχέσεις Ελλάδος-Πορτογαλίας το 2011.

1. Διμερείς εμπορικές σχέσεις Ελλάδας-Πορτογαλίας

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ 2008-2011				
περίοδος αναφοράς	προέλευση/προορισμός	Πορτογαλικές εξαγωγές	Πορτογαλικές Εισαγωγές	Ισοζύγιο
		€	€	
4μηνο 2012	ΣΥΝΟΛΟ	14.979.512.034	18.562.505.093	-3.582.993.059
	ΕΕ	10.843.659.981	13.306.018.901	-2.462.358.920
	ΕΛΛΑΔΑ	100.371.145	39.651.269	60.719.876
4μηνο 2011	ΣΥΝΟΛΟ	13.654.407.037	19.574.888.711	-5.920.481.674
	ΕΕ	10.393.266.667	14.583.177.761	-4.189.911.094
	ΕΛΛΑΔΑ	36.999.290	45.217.327	-8.218.037
2011	ΣΥΝΟΛΟ	42.384.352.126	57.729.731.954	-15.345.379.828
	ΕΕ	31.402.553.573	42.149.114.587	-10.746.561.014
	ΕΛΛΑΔΑ	131.912.526	123.949.444	7.963.082
2010	ΣΥΝΟΛΟ	36.762.238.417	57.053.114.820	-20.290.876.403
	ΕΕ	27.573.242.508	43.204.547.208	-15.631.304.700
	ΕΛΛΑΔΑ	107.700.332	108.094.512	-394.180
2009	ΣΥΝΟΛΟ	31.696.763.402	51.378.500.643	-19.681.737.241
	ΕΕ	23.892.397.849	40.375.992.004	-16.483.594.155
	ΕΛΛΑΔΑ	110.774.357	105.441.749	5.332.608
2008	ΣΥΝΟΛΟ	38.847.346.198	64.193.885.647	-25.346.539.449
	ΕΕ	28.904.038.135	48.006.906.489	-19.102.868.354
	ΕΛΛΑΔΑ	153.734.196	121.100.309	32.633.887
Ποσοστιαίες μεταβολές εμπορικού ισοζυγίου				
περίοδος αναφοράς	προέλευση/προορισμός	Πορτογαλικές εξαγωγές	Πορτογαλικές Εισαγωγές	
		%	%	
4μηνα 2012-2011	ΣΥΝΟΛΟ	9,70	-5,17	
	ΕΕ	4,33	-8,76	
	ΕΛΛΑΔΑ	171,28	-12,31	
2011-2010	ΣΥΝΟΛΟ	15,29	1,19	
	ΕΕ	13,89	-2,44	
	ΕΛΛΑΔΑ	22,48	14,67	
2010-2009	ΣΥΝΟΛΟ	15,98	11,04	
	ΕΕ	15,41	7,01	
	ΕΛΛΑΔΑ	-2,78	2,52	
2009-2008	ΣΥΝΟΛΟ	-18,41	-19,96	
	ΕΕ	-17,34	-15,90	
	ΕΛΛΑΔΑ	-27,94	-12,93	

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Κατά το 2011, ο όγκος του διμερούς εμπορίου Ελλάδας Πορτογαλίας αυξήθηκε κατά 18,5% έναντι του 2010, χάρις στην αύξηση των πορτογαλικών εξαγωγών στην Ελλάδα κατά 22%, ενώ οι πορτογαλικές εισαγωγές από την Ελλάδα αυξήθηκαν με μικρότερο βαθμό της τάξης του 15%. Επισημαίνεται το θετικό και υψηλό ποσοστό αύξησης των πορτογαλικών εισαγωγών από την Ελλάδα, σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό αύξησης του συνόλου των πορτογαλικών εισαγωγών από τον κόσμο κατά την ίδια περίοδο, αλλά και η αρνητική τάση των πορτογαλικών εισαγωγών από το σύνολο των χωρών της ΕΕ. Αντίστοιχα, ενώ οι πορτογαλικές εξαγωγές στον κόσμο αυξήθηκαν κατά 15%, οι εξαγωγές προς την Ελλάδα αυξήθηκαν άνω του μέσου όρου, κατά 22%. Όσον αφορά το αποτέλεσμα του εμπορικού ισοζυγίου, ανωτέρω είχαν ως αποτέλεσμα εμπορικό έλλειμμα εις βάρος της χώρας μας ύψους σχεδόν δεκ. ευρώ.

Επισημαίνεται ότι μέχρι το πρώτο 11μηνο 2011, η εικόνα του διμερούς εμπορίου ήταν αρκετά διαφορετική, λόγω της καταγραφής εξαγωγών καυσίμων από την Πορτογαλία στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο 2011 που μετέβαλε το αποτέλεσμα του ισοζυγίου. Το εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδος-Πορτογαλίας, χωρίς πετρελαιοειδή το 2011 είχε ως εξής:

σε ευρώ	Πορτογαλικές εισαγωγές από την Ελλάδα (χωρίς ορυκτά καύσιμα)	Πορτογαλικές εξαγωγές στην Ελλάδα (χωρίς ορυκτά καύσιμα)	Αποτέλεσμα εμπορικού ισοζυγίου για την Ελλάδα
2011	123.826.613	106.580.088	+17.246.525
2010	107.264.464	107.545.214	-280.750
Μεταβολή 2011-2010	+15,44%	-0,90%	

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Οι εξαγωγές ελληνικών προϊόντων στην Πορτογαλία αφορούσαν την περίοδο αυτή, κατά φθίνουσα σειρά συμβολής στο σύνολο των εξαγωγών, προϊόντα ζωικού βασιλείου (23%), πλαστικά (19%), κοινά μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών (17%). Σε επίπεδο προϊόντων τα ιχθυηρά παραμένουν το πρώτο εξαγόμενο προϊόν με ποσοστό 22% επί του συνόλου (βλ. παράρτημα Ι).

Η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών οφείλεται κυρίως στην αύξηση στις κατηγορίες: πλαστικές ύλες (+90%), κοινά μέταλλα και τεχνουργήματα αυτών (+67%), προϊόντα φυτικού βασιλείου (+66%), προϊόντα χημικής βιομηχανίας (+21%), τεχνουργήματα πέτρας, γύψου, κεραμικής (+338%), ύλες κλωστοϋφαντουργίας (+11%), ενώ πτώση παρατηρήθηκε στις εξαγωγές ορυκτών καυσίμων (-85%), μηχανών και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (-24%), και οπτικοακουστικών συσκευών (-93%).

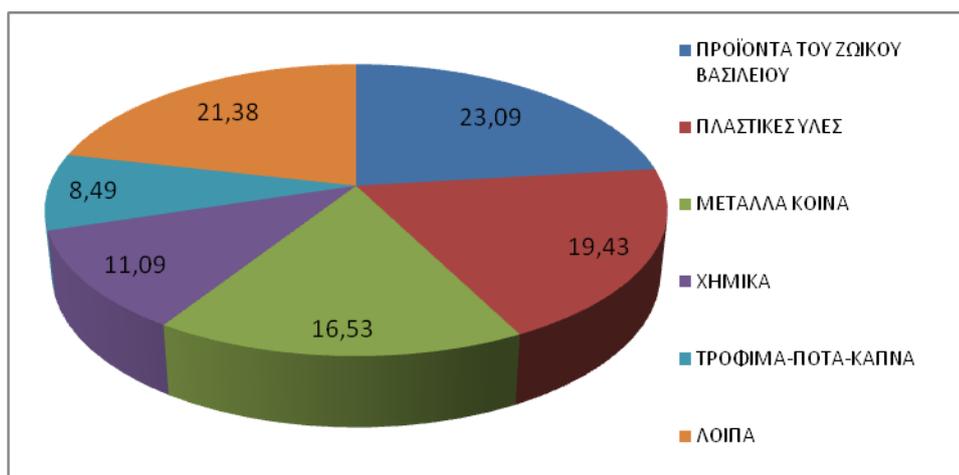
Οι ελληνικές εισαγωγές από την Πορτογαλία απαρτίστηκαν κυρίως από τρόφιμα ποτά (15%), χημικά (14%), χαρτί και χαρτόνια (11%), δερμάτινα είδη (6%), ενδύματα (6%), κλπ.. Η αύξηση των ελληνικών εισαγωγών από την Πορτογαλία το 2011 οφείλεται κυρίως στην κατακόρυφη αύξηση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων ύψους 25,3 εκ. ευρώ.

Σύνθεση ελληνικών εξαγωγών Ι					
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Σ.Ο.	2011	2010	Ποσοστό επί συνόλου 2011	Ποσοστό επί συνόλου 2010	Μεταβολή 2011-2010
	€	€	%	%	%
ΣΥΝΟΛΟ	123.949.444	108.094.512	100	100	14,67
ΖΩΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΖΩΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	28.615.570	27.887.601	23,09	25,80	2,61
ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	24.077.644	12.648.821	19,43	11,70	90,35
ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΟΙΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	20.492.045	12.301.703	16,53	11,38	66,58
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	13.739.816	11.366.089	11,09	10,51	20,88
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ. ΚΑΪΝΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΪΝΟΥ	10.519.455	12.183.552	8,49	11,27	-13,66
ΜΗΧΑΝΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ, ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	8.762.607	11.587.627	7,07	10,72	-24,38
ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	7.073.402	6.349.697	5,71	5,87	11,40
ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ. ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙ	2.965.306	677.743	2,39	0,63	337,53
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΦΥΤΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	1.655.337	995.974	1,34	0,92	66,20
ΠΟΛΤΟΙ ΑΠΟ ΞΥΛΟ Ή ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ). ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ	1.427.544	2.262.265	1,15	2,09	-36,90
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	706.248	3.064.690	0,57	2,84	-76,96

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ. ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	329.943	806.619	0,27	0,75	-59,10
ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ. ΦΕΛΛΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΦΕΛΛΟ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΣΠΑΡΤΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ Ή ΚΑΛΑΘΟΠΟΙΑΣ	294.604	319.968	0,24	0,30	-7,93
ΔΕΡΜΑΤΑ, ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	230.718	692.888	0,19	0,64	-66,70
ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	217.135	1.409.492	0,18	1,30	-84,59
ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΑ. ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	155.033	2.133.564	0,13	1,97	-92,73
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ. ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΣ. ΟΜΠΡΕΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΡΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΗΛΙΟ, ΡΑΒΔΟΙ, ΜΑΣΤΙΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΦΤΕΡΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΦΤΕΡΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΑΝΘΗ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΡΙΧΕΣ ΚΕΦΑΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	72.742	101.853	0,06	0,09	-28,58
ΥΛΙΚΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	59.198	316.187	0,05	0,29	-81,28
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ, ΣΥΛΛΟΓΩΝ Ή ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	5	907	0,00	0,00	-99,45
ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	0	0	0,00	0,00	
ΟΠΛΑ, ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	0	0	0,00	0,00	

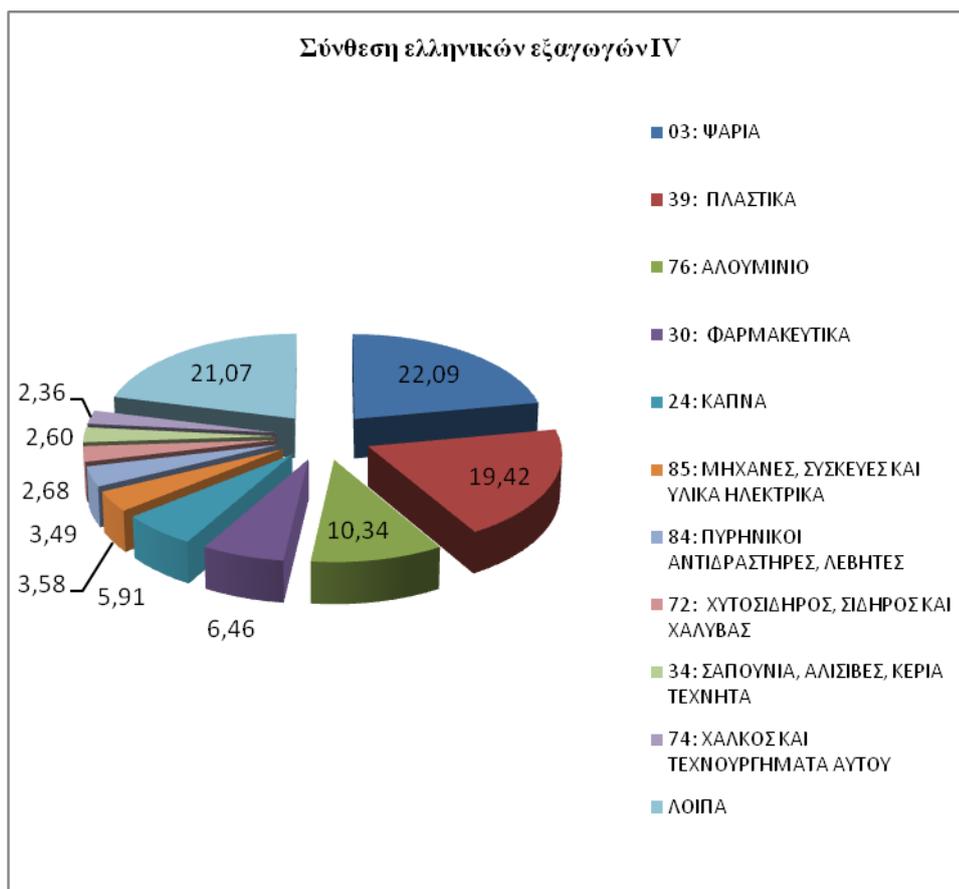
Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Σύνθεση ελληνικών εξαγωγών ΙΙ

Σύνθεση ελληνικών εξαγωγών ΙΙΙ

διηγήτρια δασμολογική κλάση Σ.Ο.	2011	2010	επί συνόλου 2011	Μεταβολή 2011/2010
	€	€	%	%
ΣΥΝΟΛΟ	123.949.444	108.094.512	100	14,67
03: ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΛΑΚΙΑ	27.374.272	27.007.590	22,09	1,36
39: ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	24.072.643	12.633.402	19,42	90,55
76: ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	12.815.762	9.658.592	10,34	32,69
30: ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ	8.003.118	6.116.377	6,46	30,85
24: ΚΑΠΝΑ	7.329.007	8.830.880	5,91	-17,01
85: ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΕΙΚΟΝΩΝ	4.434.825	5.049.398	3,58	-12,17
84: ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	4.327.782	6.538.229	3,49	-33,81
72: ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	3.324.271	109.317	2,68	2940,95
34: ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ (ΑΛΣΙΒΕΣ), ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΕΡΙΑ ΤΕΧΝΗΤΑ, ΚΕΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ	3.219.937	2.436.456	2,60	32,16
74: ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	2.928.446	1.539.315	2,36	90,24
10 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	97.830.063	79.919.556	78,93	22,41
ΛΟΙΠΑ	26.119.381	28.174.956	21,07	-7,30

2. Επενδύσεις

2.1. Ελληνικές επενδύσεις στην Πορτογαλία

-Εργοστάσιο παραγωγής εξηλασμένης πολυστερίνης Iberfibran, στο Onar, με συμμετοχή 65% της ελληνικής εταιρείας Fibran-Δ.Αναστασιάδης.

2.2. Πορτογαλικές επενδύσεις στην Ελλάδα

-Ο πορτογαλικός τραπεζικός όμιλος Millenium BCP εξαγόρασε το 2005 την συμμετοχή του ομίλου Interamerican στην Nova Bank και από το Δεκέμβριο του 2006 το τραπεζικό ίδρυμα μετονομάστηκε σε Millenium Bank. Η Τράπεζα, ωστόσο, έχει κάνει γνωστή την πρόθεσή της για επαναπροσδιορισμό της στρατηγικής της στοχεύοντας σε αναδυόμενες αγορές Αφρικής και Λατινικής Αμερικής, με αποτέλεσμα να εξετάζεται το ενδεχόμενο απόσυρσης της επένδυσης από την Ελλάδα.

-Ο όμιλος Sonae, μέσω της θυγατρικής για την ανάπτυξη και τη λειτουργία εμπορικών κέντρων Sonae Sierra, συμμετέχει σε δύο εμπορικά κέντρα, το Mediterranean Cosmos στη Θεσσαλονίκη (κοινοπραξία με την Lamda Developments και τον όμιλο Χαραγκιώνη) και το Pantheon Plaza στη Λάρισα (κοινοπραξία με την Rockspring). Εκκρεμεί η ανέγερση του εμπορικού κέντρου της κοινοπραξίας Sonae-Ομίλου στις εγκαταστάσεις του Ολυμπιακού Κέντρου Γαλασίου.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται επίσης οι πορτογαλικοί όμιλοι Martifer με την Martifer Solar Hellas SA, η Petrotec SA με Petroassist Hellas Ltd για εγκαταστάσεις

σταθμών πώλησης καυσίμων, η Zagore SA και η PLM με την PLM Hellas. Γραφεία και καταστήματα με τη μορφή franchise διαθέτουν οι Onebiz, Peter Murray και Salsa.

3. Επισκέψεις-Εκδηλώσεις

- Το 2011 δεν πραγματοποιήθηκαν επιχειρηματικές αποστολές ή επίσημες επισκέψεις οικονομικού-επιχειρηματικού ενδιαφέροντος από την Ελλάδα στην Πορτογαλία.
- Το χρονικό διάστημα 03-09.10.2011 πραγματοποιήθηκε στην πόλη Beja της περιφέρειας Alentejo της Πορτογαλίας, το 2^ο Διεθνές Φεστιβάλ Μεσογειακής Διατροφής, στο οποίο, πέραν της Πορτογαλίας, συμμετείχαν εκπρόσωποι της ομάδας των τεσσάρων χωρών, Ελλάδος, Ιταλίας, Ισπανίας και Μαρόκου, που κατοχύρωσε την μεσογειακή διατροφή ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO. Από πλευράς Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού της Ελλάδος, ο κ. Ιωάννης Δρίνης, εθνολόγος-λαογράφος συμμετείχε στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Μεσογειακή Διατροφή: Παγκόσμια Κληρονομιά», ενώ στη διήμερη Γιορτή Γαστρονομίας, συμμετείχε ο Έλληνας Μάγειρας κ. Β. Ζαχαράκης, Πρόεδρος του Συλλόγου Εστιατόρων Σαντορίνης, με δύο επιδείξεις μαγειρικής και γευσιγνωσίας.
- Στις 18 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε, στο πλαίσιο τριήμερου υψηλής γαστρονομίας, βραδιά ελληνικής γαστρονομίας στο ξενοδοχείο Sheraton Lisbon, από τον διεθνή φήμης Έλληνα Αρχιμάγειρα κ. Δόξη Μπεκρή, Executive Chef, Starwood Hotels and Resorts, Costa Navarino.

4. Λοιπά

Τον Ιούνιο 2011 ο κρατικός πορτογαλικός αερομεταφορέας TAP PORTUGAL επαναλειτούργησε την απευθείας πτήση Λισσαβόνα-Αθήνα, με καθημερινά δρομολόγια τη θερινή περίοδο και τρία δρομολόγια εβδομαδιαίως κατά τη χειμερινή.

5. Συμπεράσματα

Μη παραβλέποντας την δυσμενή οικονομική συγκυρία που εύλογα δημιουργεί αβεβαιότητα και περιορίζει την επιχειρηματική επέκταση, ειδικά μεταξύ των δυο ευρωπαϊκών χωρών που πλήττονται περισσότερο από την κρίση χρέους, εκτιμάται ότι η προσοχή θα πρέπει να εστιασθεί στην διατήρηση του μεριδίου που κατέχουν τα ελληνικά προϊόντα στην πορτογαλική αγορά, και κυρίως των ιχθυηρών, και την διεύρυνση της ποικιλίας τους πέραν της τσιπούρας και λαυρακιού. Επίσης, η αγορά έτοιμων γευμάτων και ιδιωτικής ετικέτας θα πρέπει να τύχει της προσοχής των Ελλήνων εξαγωγέων, καθώς και ο κλάδος πλαστικών υλών, ο οποίος καταγράφει σημαντική δυναμική, όσον αφορά τις ελληνικές εξαγωγές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ/ ΔΙΨΗΦΙΑ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΑΣΗ Σ.Ο.				
	2011	2010	επί συνόλου 2011	Μεταβολή 2011/2010
	€	€	%	%
ΣΥΝΟΛΟ	123.949.444	108.094.512	100	14,67
03: ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙΑ	27.374.272	27.007.590	22,09	1,36
39: ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	24.072.643	12.633.402	19,42	90,55
76: ΑΡΓΙΛΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ (αλουμίνιο)	12.815.762	9.658.592	10,34	32,69
30: ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ	8.003.118	6.116.377	6,46	30,85
24: ΚΑΠΝΑ	7.329.007	8.830.880	5,91	-17,01
85: ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΕΙΚΟΝΩΝ, ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΥΤΩΝ	4.434.825	5.049.398	3,58	-12,17
84: ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΡΟΣΕΙΣ. ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	4.327.782	6.538.229	3,49	-33,81
72: ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑΣ	3.324.271	109.317	2,68	2940,95
34: ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ (ΑΛΙΣΙΒΕΣ), ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ, ΚΕΡΙΑ ΤΕΧΝΗΤΑ, ΚΕΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ, ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ, ΚΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ, ΠΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ, "ΚΕΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗ"	3.219.937	2.436.456	2,60	32,16
74: ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	2.928.446	1.539.315	2,36	90,24
52: ΒΑΜΒΑΚΙ	2.664.888	3.219.957	2,15	-17,24
70: ΓΥΑΛΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	2.270.827	133.688	1,83	1598,60
17: ΖΑΧΑΡΑ ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	2.030.133	2.348.974	1,64	-13,57
55: ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΜΗ ΣΥΝΕΧΕΙΣ	1.645.550	787.622	1,33	108,93
61: ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	1.316.057	562.457	1,06	133,98
32: ΔΕΨΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥΣ. ΧΡΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	1.285.827	1.252.839	1,04	2,63

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Rua do Alto do Duque 13, Λισσαβόνα, Πορτογαλία

Τηλ: +351 21 350 16 00-2, Fax: +351 21 350 16 09

ecocom-lisbon@mfa.gr, www.agora.mfa.gr/pt102

08: ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟΝΙΩΝ	1.249.112	986.298	1,01	26,65
83: ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.003.386	99.493	0,81	908,50
20: ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΦΥΤΩΝ	896.259	847.727	0,72	5,72
48: ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ	880.718	391.843	0,71	124,76
02: ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΦΑΓΙΩΝ, ΒΡΩΣΙΜΑ	689.421	319.993	0,56	115,45
68: ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΨΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑΡΥΓΙΑ Ή ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΛΕΣ	682.316	520.708	0,55	31,04
95: ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	659.817	2.406.928	0,53	-72,59
04: ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑΣ. ΑΥΓΑ ΠΤΗΝΩΝ. ΜΕΛΙ ΦΥΣΙΚΟ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΟΥΤΕ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ	551.877	560.018	0,45	-1,45
49: ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ. ΚΕΙΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ή ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ	546.826	1.870.422	0,44	-70,76
28: ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ. ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΝΟΡΓΑΝΕΣ Ή ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΤΩΝ ΡΑΔΙΟΕΝΕΡΓΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΣΠΑΝΙΩΝ ΓΑΙΩΝ Ή ΤΩΝ ΙΣΟΤΟΠΩΝ	518.096	817.080	0,42	-36,59
54: ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ Ή ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ, ΣΥΝΕΧΕΙΣ	348.023	562.388	0,28	-38,12
71: ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΔΙΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ, ΜΕΤΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΑ ΜΕ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΛΕΣ ΑΥΤΕΣ. ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	329.943	806.619	0,27	-59,10
73: ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	320.707	482.148	0,26	-33,48
06: ΦΥΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ	322.996	0	0,26	
38: ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	307.947	26.793	0,25	1049,36
33: ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΟΕΙΔΗ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΑΣ Ή ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	293.138	439.622	0,24	-33,32

44: ΞΥΛΕΙΑ, ΞΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	288.517	319.968	0,23	-9,83
56: ΒΑΤΕΣ, ΠΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΣΠΑΓΚΟΙ, ΣΧΟΙΝΙΑ ΚΑΙ ΧΟΝΤΡΑ ΣΧΟΙΝΙΑ.	264.908	340.750	0,21	-22,26
50: ΜΕΤΑΞΙ	213.275	281.297	0,17	-24,18
62: ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	190.178	158.915	0,15	19,67
21: ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	161.930	61.906	0,13	161,57
60: ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	136.919	58.722	0,11	133,16
27: ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΑΣΦΑΛΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΚΕΡΙΑ ΟΡΥΚΤΑ	122.831	830.048	0,10	-85,20
42: ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΠΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΖΩΑ. ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ, ΣΑΚΙΔΙΑ ΧΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΤΕΡΑ	107.413	620.386	0,09	-82,69
43: ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ	102.134	72.502	0,08	40,87
79: ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟ	97.940	344.694	0,08	-71,59
53: ΑΛΛΕΣ ΦΥΤΙΚΕΣ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ. ΝΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΝΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ	97.679	255.164	0,08	-61,72
25: ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΨΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	94.304	579.444	0,08	-83,73
58: ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΦΟΥΝΤΩΤΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ. ΔΑΝΤΕΛΕΣ. ΕΙΔΗ ΕΠΙΣΤΡΩΣΗΣ. ΕΙΔΗ ΤΑΙΝΙΟΠΛΕΚΤΙΚΗΣ. ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ	90.999	29.244	0,07	211,17
91: ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΑ	85.991	98.070	0,07	-12,32
10: ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	79.442	0	0,06	
63: ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΡΑΚΗ	75.890	76.637	0,06	-0,97
29: ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	71.902	232.335	0,06	-69,05
90: ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ Ή ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ Ή ΣΥΣΚΕΥΩΝ	69.042	2.035.494	0,06	-96,61
18: ΚΑΚΑΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	60.895	23.773	0,05	156,15

19: ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ, ΤΑ ΑΛΕΥΡΙΑ, ΤΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ Ή ΤΟ ΓΑΛΛ. ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	41.231	9.104	0,03	352,89
35: ΔΕΥΚΩΜΑΤΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ, ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΜΥΛΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ. ΚΟΛΛΕΣ. ΕΝΖΥΜΑ	39.851	44.576	0,03	-10,60
64: ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	38.470	35.012	0,03	9,88
94: ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ Ή ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΑΛΛΟΥ. ΛΑΜΠΕΣ-ΡΕΚΛΑΜΕΣ, ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ, ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΕΙΔΗ. ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	37.530	609.770	0,03	-93,85
65: ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	34.272	6.945	0,03	393,48
87: ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΤΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ	29.278	57.908	0,02	-49,44
89: ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΝΑΥΣΠΛΟΙΑ	22.302	242.132	0,02	-90,79
41: ΔΕΡΜΑΤΑ (ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ)	21.171	0	0,02	
59: ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΜΠΟΤΙΣΜΕΝΑ, ΕΠΙΧΡΙΣΜΕΝΑ, ΕΠΙΚΑΛΥΜΜΕΝΑ Ή ΜΕ ΑΠΑΝΩΤΕΣ ΣΤΡΩΣΕΙΣ. ΕΙΔΗ ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	17.120	13.649	0,01	25,43
69: ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΚΕΡΑΜΕΥΤΙΚΗΣ	12.163	23.347	0,01	-47,90
07: ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΥΤΑ, ΡΙΖΕΣ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΟΙ, ΒΡΩΣΙΜΑ	0	4.190	0,00	-100,00
51: ΜΑΛΛΙ, ΤΡΙΧΕΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ Ή ΧΟΝΤΡΟΕΙΔΕΙΣ. ΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΟΝΤΡΟΤΡΙΧΕΣ	9.736	2.895	0,01	236,30
96: ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	8.901	47.992	0,01	-81,45
86: ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ Ή ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ (ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ) ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	7.618	16.147	0,01	-52,82
45: ΦΕΛΛΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΦΕΛΛΟ	6.087	0	0,00	
40: ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ	5.001	15.419	0,00	-67,57

12: ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΛΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ	3.787	5.486	0,00	-30,97
57: ΤΑΠΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	2.180	0	0,00	
82: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΙΑΣ, ΚΟΥΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΡΟΥΝΙΑ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΑΠΟ ΚΟΙΝΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.533	68.144	0,00	-97,75
16: ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΚΡΕΑΤΩΝ, ΨΑΡΙΩΝ Ή ΜΑΛΛΑΚΟΣΤΡΑΚΩΝ, ΜΑΛΛΑΚΙΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΑΣΠΟΝΔΥΛΩΝ ΥΔΡΟΒΙΩΝ	0	1.162	0,00	-100,00
23: ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ	0	60.026	0,00	-100,00
37: ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	11	0,00	-100,00
66: ΟΜΠΡΕΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΡΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΗΛΙΟ, ΡΑΒΔΟΙ (ΜΠΙΑΣΤΟΥΝΙΑ), ΡΑΒΔΟΙ-ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ, ΜΑΣΤΗΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ	0	59.896	0,00	-100,00
97: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ, ΣΥΛΛΟΓΩΝ Ή ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	5	907	0,00	-99,45

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας